

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/365/2013
Identifikačné číslo spisu:	1212228891
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1212228891.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. U., bývajúceho v U., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ervínom Erdélyi, so sídlom v Nových Zámkoch, P. Blahu č. 7/A, proti žalovanej ADECCO, spol. s r.o. - organizačná zložka, Mlynské Nivy č. 45, Bratislava, IČO: 36 064 076 zastúpenej JUDr. Petrom Kudrim, advokátom v Piešťanoch, ul. pplk. V. Ábela č. 29, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 20 Cpr 1/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2013 sp. zn. 5 CoPr 4/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. mája 2013 sp. zn. 5 CoPr 4/2013 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 25. februára 2013 č.k. 20 Cpr 1/2012-37 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobca sa žalobou doručenou okresnému súdu 2. novembra 2012 domáhal, aby súd určil, že skončenie pracovného pomeru žalovanou z 5. októbra 2012 je neplatné. Z neplatného skončenia pracovného pomeru uplatnil náhradu mzdy a to za obdobie 1. novembra 2012 do 15. decembra 2012 v sume 860,81 Eur.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 25. februára 2013 č.k. 20 Cpr 1/2012-37 zastavil konanie a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie zdôvodnil § 7 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, § 20, § 103 a § 104 O.s.p. a skutočnosťou zistenou z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel SA, vložka č. 1011/B, podľa ktorého žalovaná ADECCO, spol. s r.o. - organizačná zložka, Mlynské Nivy 45, Bratislava, IČO: 36 064 076, je organizačnou zložkou podniku zahraničnej osoby, ktorej zriaďovateľom je obchodná spoločnosť ADECCO spol. s r.o., so sídlom Radlinská 113a/714, Praha 5 - Nové Butovice, Česká republika. Uviedol, že subjekt, ktorý žalobca označil v žalobe ako žalovanú nie je ani fyzickou, ale ani právnickou osobou. Skutočnosť, že organizačná zložka zahraničnej právnickej osoby, umiestnená na území Slovenskej republiky, je zapísaná do príslušného obchodného registra, neznamená, že táto organizačná zložka je nositeľom právnej subjektivity a spôsobilým účastníkom konania. Organizačnú zložku podniku zahraničnej osoby nie je preto možné

považovať za osobu spôsobilú byť účastníkom občianskoprávneho konania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcu uznesením z 31. mája 2013 sp. zn. 5 CoPr 4/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Konštatoval, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď napadnutým uznesením zastavil konanie z dôvodov uvedených v samotnom napadnutom uznesení. Súd prvého stupňa riadne odôvodnil dôvody zastavenia konania z dôvodu nedostatku podmienok konania, ktorou bol nedostatok spôsobilosti byť účastníkom občianskoprávneho konania označenej žalovanej, keď tento nedostatok nemožno odstrániť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal uznesenia nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p., t.j., že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred ním konať. Odvolací súd konal v rozpore s § 214 ods. 1 O.s.p., keď pojednávanie nenariadil, čím došlo k porušeniu jeho ústavného práva na spravodlivý proces zahŕňajúce právo na verejné prerokovanie veci. Zároveň vyčítal odvolaciemu súdu, že vydal rozhodnutie ignorujúce vo svojom výroku a odôvodnení jeho podanie z 11. marca 2013, v ktorom žalobca poukázal na rozdielnosť posudzovania obchodnoprávnych vzťahov podľa Občianskeho súdneho poriadku a Obchodného zákonníka oproti pracovnoprávnym vzťahom posudzovanými v zmysle Zákonníka práce. Tiež namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.). Mal za to, že ním označenie žalovanej je dostatočné a správne, nakoľko jej bolo pod uvedeným označením umožnené konať vo viacerých sporoch pod označením organizačnej zložky a detailnejšie označenie účastníka nemá pre súdnu prax zásadný význam.

Žalovaná považovala dovolanie žalobcu za neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa § 236 ods. 1 O.s.p.

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (v znení účinnom do 31. decembra 2014).

V danom prípade je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým došlo k zastaveniu konania, a tak nevykazuje znaky ani jedného z vyššie uvedených uznesení, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.; prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplyva.

Dovolanie žalobcu by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. (v znení účinnom do 31.

decembra 2014). Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O.s.p.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca tvrdí, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p.

Odnatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytol Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ za procesný postup súdu, ktorým mu podľa jeho názoru mala byť odňatá možnosť konať pred súdom označuje to, že odvolací súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie.

Na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O.s.p.). V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacím súdom.

Z ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že (len) v prípadoch uvedených v § 214 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám.

V prejednávanej veci žiadna z vyššie uvedených procesných situácií nenastala, keďže odvolací súd posudzoval správnosť procesného uznesenia súdu prvého stupňa a tak nešlo o prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej, s povinnosťou nariadiť pojednávanie (§ 214 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na uvedené namietaná vada podľa § 237 písm. f/ O.s.p. v súvislosti s nenariadením pojednávania nie je daná.

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom dochádza aj v prípade, ak súd prvého stupňa zastaví konanie, keď neposúdi správne existenciu podmienok konania, vec meritorne neprerokuje (porovnaj napr. sp. zn. 4 Cdo 143/2006 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) a odvolací súd takéto rozhodnutie potvrdí.

Spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 19 O.s.p.).

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.).

Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Podnikaním zahraničnej osoby na území Slovenskej republiky sa rozumie na účely tohto zákona (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení - pozn. dovolacieho súdu) podnikanie tejto osoby, ak má podnik alebo jeho organizačnú zložku umiestnenú na území Slovenskej republiky.

republiky. Oprávnenie zahraničnej osoby podnikateľ na území Slovenskej republiky vzniká ku dňu zápisu podniku tejto osoby alebo jeho organizačnej zložky do obchodného registra v rozsahu predmetu podnikania zápisom v obchodnom registri (§ 21 ods. 3 a ods. 4 veta prvá Obchodného zákonníka).

Organizačnou zložkou podniku sa rozumie odštepny závod alebo iný organizačný útvar podniku podľa tohto zákona alebo osobitného zákona. Odštepny závod je organizačná zložka podniku, ktorá je ako odštepny závod zapísaná v obchodnom registri. Pri prevádzkovaní odštepneho závodu sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom, že ide o odštepny závod (§ 7 ods. 1 Obchodného zákonníka).

Vedúci organizačnej zložky podniku alebo vedúci podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra, je splnomocnený za podnikateľa robiť všetky právne úkony týkajúce sa tejto organizačnej zložky alebo podniku (§ 13 ods. 5 Obchodného zákonníka).

Z obsahu spisu je zrejmé, že sa sudy nižších stupňov príslušnou právnou úpravou neriadili.

V sporovom konaní ovládanom dispozičným princípom (teda v konaní zahájitel'nom len na návrh) je jednou z podmienok konania i riadny návrh na začatie konania (žaloba). Žaloba musí (okrem iných zákonom ustanovených náležitostí) obsahovať i celkom určité označenie účastníkov konania tak, aby na jednej strane boli celkom zrejmé osoby, medzi ktorými má podľa predstavy žalobcu konanie prebiehať a aby na strane druhej bolo možné vždy spoľahlivo určiť i to, či osoba označená za účastníka má spôsobilosť byť účastníkom konania, resp. i procesnú spôsobilosť (podmienky konania podľa § 19 a § 20 O.s.p.). V prípade dostatočne podloženého záveru o úmysle žalobcu označiť za účastníkov osoby so spôsobilosťou byť účastníkom konania potom treba rovnako trvať aj na tom, aby označenie zodpovedalo aj požiadavkám vymedzeným v § 79 ods. 1 O.s.p. Ak v žalobe ktorýkoľvek z vyššie označených atribútov riadneho označenia niektorého z účastníkov chýba, ide o vadu žaloby, ktorú je potrebné v súčinnosti s účastníkom obracajúcim sa na súd (so žalobcom) odstrániť.

V prejednávanej veci práve sudy nižších stupňov dôsledne nerozlišovali medzi nedostatkom podmienky konania a vadou žaloby ako navzájom nezameniteľnými pojmami procesného práva, samostatne upravenými, ktoré majú odlišné dôsledky, a s ktorými sa spája aj rozdielny postup súdu. Nedostatok podmienky konania nie je vadou žaloby z hľadiska jej správnosti či úplnosti a vada žaloby naopak nepredstavuje nedostatok podmienky konania. Nesprávnosť alebo neúplnosť označenia účastníka v žalobe je dôvodom postupu podľa § 43 O.s.p. Označenie účastníka je pritom nesprávne najmä, ak chýba niektorý z jeho identifikačných znakov, napr. uvedenie sídla u právnickej osoby. Ak je účastník označený v žalobe obchodným menom právnickej osoby a jej právnou formou, bez uvedenia jej sídla, potom aj keď za týmito údajmi nasleduje údaj o jej organizačnej zložke, ide o vadu žaloby a povinnosť súdu je pokúsiť sa o jej odstránenie postupom podľa § 43 O.s.p.

Pri rešpektovaní právnej úpravy, podľa ktorej spôsobilosť byť účastníkom konania majú len fyzické a právnické osoby (vrátane zahraničných osôb) a naopak ju nemajú nižšie organizačné zložky podnikov (vrátane organizačných zložiek podnikov zahraničných právnických osôb) tak označenie žalovanej nekorešpondovalo so zápisom v obchodnom registri a vyvolávalo pochybnosti o tom, či úmyslom žalobcu bolo za žalovanú označiť zahraničnú právnickú osobu (českú obchodnú spoločnosť) so spôsobilosťou byť účastníkom konania, alebo len slovenskú organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby bez príslušnej spôsobilosti.

Pokiaľ súd prvého stupňa žalobcu nevyzval na doplnenie, resp. spresnenie označenia účastníka konania s poučením ako je potrebné toto urobiť (§ 43 ods. 1 O.s.p.) a odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania, odňal žalobcovi svojím rozhodnutím možnosť konať pred súdom. Konanie pred ním je teda postihnuté vadou vyplývajúcou z § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd z tohto dôvodu dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a keďže rovnakou vadou je postihnuté aj konanie pred prvostupňovým súdom, dovolací súd zrušil aj uznesenie tohto súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 a 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.